

**ПРЕДУЗЕЋЕ ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈА
„ИЗВОР“ АД ФОЧА**

Број :02-453

**ИНФОРМАЦИЈА О РАДУ
ПВиК „ИЗВОР“ АД ФОЧА
За период 01.01.2020.-31.12.2020. године**

Фоча,
Април, 2021. године

УВОД

Предузеће Водовод и Канализација "Извор" а.д. Фоча је акционарско друштво са већинским општинским капиталом.

Структура акцијског капитала у предузећу је следећа:

- Акцијски капитал у власништву општине Фоча 65%
- Акцијски капитал ПРЕФ 10%
- Акцијски капитал Фонда за реституцију 5%
- Акцијски капитал ЗИФ Инвест Нова 12.29%
- Акцијски капитал малих акционара 7.71%

Предузеће Водовод и Канализација "Извор" а.д. Фоча бави се сакупљањем, пречишћавањем и дистрибуцијом воде за пиће, одводњом отпадних вода и одржавањем, оправком и реконструкцијом водоводних и канализационих система као својом основном дјелатношћу.

Основни задатак Предузећа је да грађанима и правним лицима тј. корисницима услуга обезбједи довољне количине питке воде уз редовну контролу исправности воде и редовно одвођење отпадних вода.

У оквиру своје дјелатности Предузеће пружа услуге за приближно 4.300 потрошача, правних и физичких лица.

Предузеће Извор одржава четири изворишта са око 120 km примарне и секундарне водоводне мреже.

- Са изворишта Лучка врела и Чесме водом се снабдијева градско подручја Фоче, насеље Брод на Дрини и села Мјешаја, Буковица, Трноваче, Паунци и Јошаница.
- Са изворишта Крупица водом се снабдијевају насеља Миљевина и Јелеч са околним сеоским подручјима.
- Са изворишта Црни Врх водом се снабдијева дио насеља Обилићево
- Са изворишта Ђеђево водом се снабдијевају становници овог села, а по потреби и становници насеља „Управа жељезнице“ и индустријска зона на Броду.

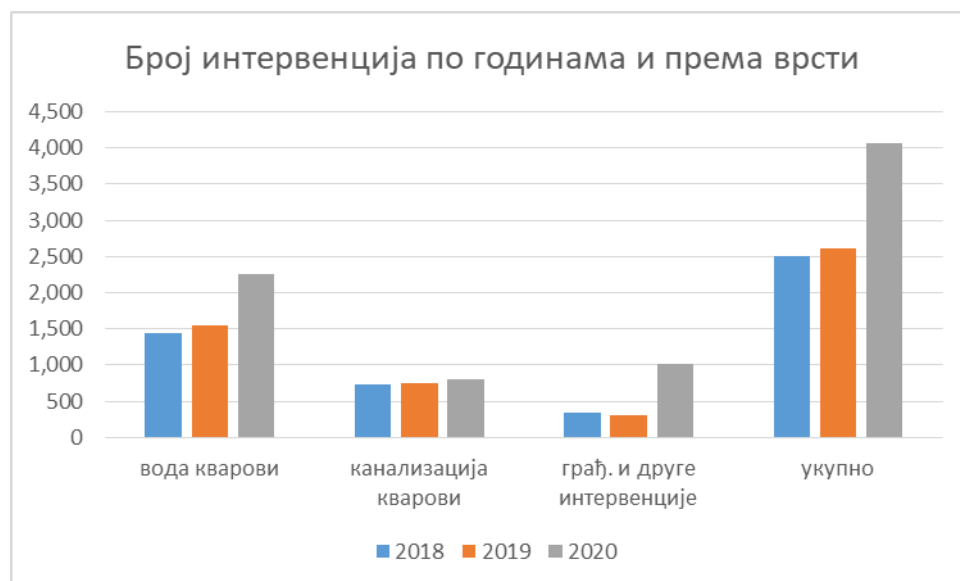
Са већине ових подручја Предузеће сакупља и одводи отпадне воде путем канализационог система, примарних и секундарних водова и око 50 км канализационе мреже.

На дан 31.12. 2020. године у Предузећу је, поред директора Предузећа, било стално запослено 46 радника.

ОДРЖАВАЊЕ ВОДОВОДНЕ И КАНАЛИЗАЦИОНЕ МРЕЖЕ

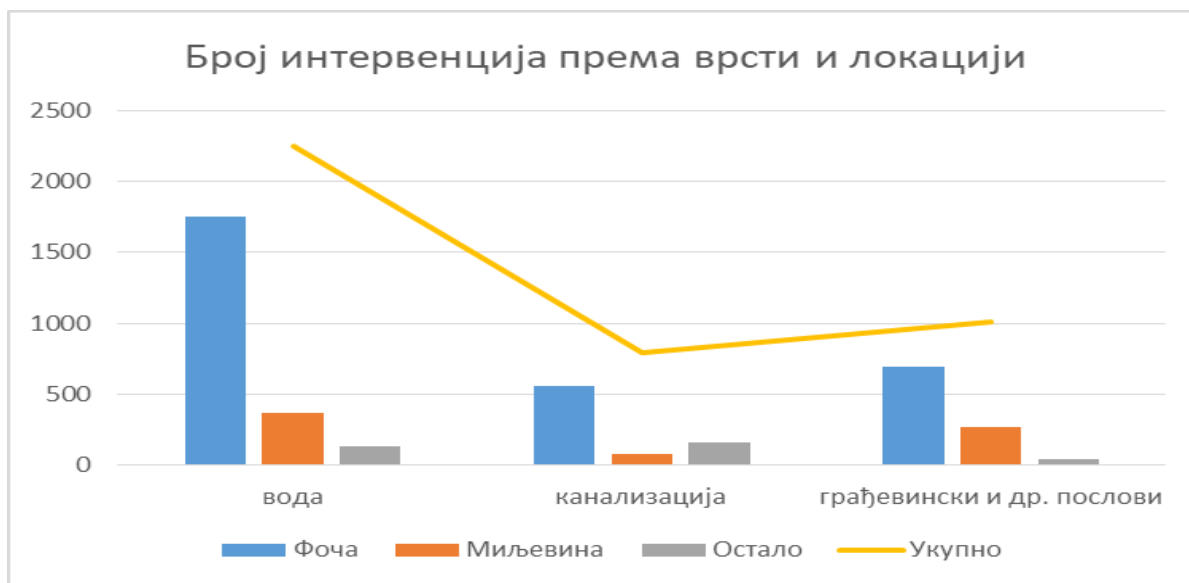
У 2020. години радници предузећа су извршили укупно 4058 интервенција, при чему се већина интервенција односила на водоводну мрежу, као што је приказано у следећој табели:

	вода кварови и интервенције	канализација кварови	грађ. и друге интервенције	укупно
2018.	1,435	736	335	2,506
2019.	1,556	745	310	2,611
2020.	2,250	796	1,012	4,058

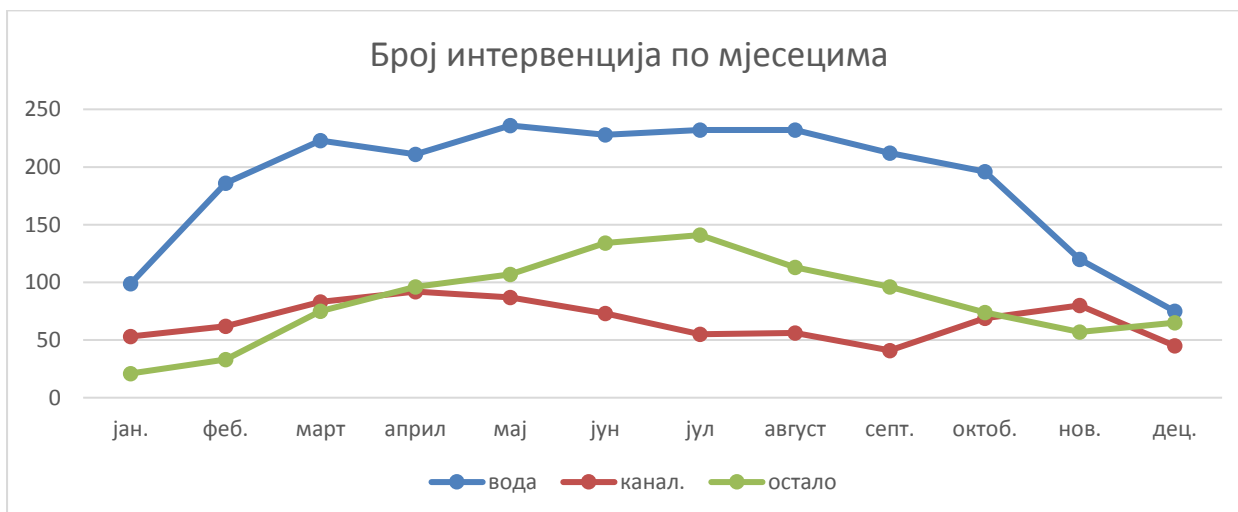
Највећи број интервенција је извршен на градској водоводној мрежи, са које се водом снабдијевају становници Фоче.

	вода	канализација	грађевински и др. послови
Фоча	1750	560	696
Миљевина	366	78	269
Остало	134	158	47

Број интервенција и њихова структура је била различита по мјесецима

	јан.	феб.	март	април	мај	јун	јул	август	септ.	октоб.	нов.	дец.
вода	99	186	223	211	236	228	232	232	212	196	120	75
канал.	53	62	83	92	87	73	55	56	41	69	80	45
остало	21	33	75	96	107	134	141	113	96	74	57	65

ВОДОСНАБДЈЕВАЊЕ

Предузеће је у протеклој години, уз велике напоре, обезбједило уредно водоснабдијевање и здравствено исправну воду на подручју општине. Ово је постигнуто, прије свега, сталним интервенцијама и ажурним отклањањем кварова.

У прошлој години је долазило до замућења воде на изворишту Лучка врела.

Ова замућења су последица непоштовања обуставе вршења активности која изазивају ерозију земљишта у Зони санитарне заштите изворишта Лучка врела и Чесме. Реализацијом активности на проширењу зоне шире заштите изворишта, очекује се да се замућења скоро у потпуности елиминишу. Потпуна елиминација замућења је могућа тек након потпуног обнављања вегетације на еродираним тлу.

Предузеће је предузело све расположиве мјере и активности да се предуприједи физички фактори који могу негативно утицати на здравствену исправност воде.

На изворишту Лучка врела је обезбјеђено напајање електричном енергијом, што је омогућило да се на наведено извориште уведе расвјета, алармни систем и систем видео надзора.

На хлорној станици обезбједили смо сталну дезинфекцију воде, стално напајање електричном енергијом, визуелно праћење стања и даљинско управљање и контролу најважнијих параметара протока и дезинфекције воде.

Контролу исправности воде за пиће је редовно вршио ЈУ Институт за јавно здравство РС, РЦ Фоча у складу са важећим законским прописима. Такође, радници Предузећа свакодневно врше контролу бактериолошке исправности воде путем присуства резидуалног хлора у води на узорцима узетим на више локација у граду и приградским насељима.

У 2020. години Институт за јавно здравство је извршио 24 редовне контроле здравствене исправности воде за пиће и том приликом узео 110 узорака.

Резултати тих испитивања су показали да је 106 узорака било здравствено исправно, док су 4 узорка била неисправна због повећане мутноће.

Предузеће је урадило Елаборат измјене проширења шире зоне санитарне заштите изворишта Лучка врела“, изворишта „Чесме“а који је Скупштине Општине Фоча усвојила на Тридесет осмој сједници, дана 4.6.2020.године.

Предузеће „Извор“ у сарадњи са Општином је у вријеме замућења воде са изворишту „Лучка врела“ ангажовала стручна лица Предузећа „Криптос“ из Милића која су након обиласка терена дали информацију, а која се

подудара са налазом које је дато у Елаборату проширења зоне санитарне заштите изворишта „Лучка Врела“ и изворишта „Чесме“.

Становништво наше Општине које је у систему јавног водовода напаја се водом са четири изворишта: "Лучка Врела", "Црни Врх", "Крупица" и "Ђиђево", што отежава и поскупљује одржавање система и захтјева већи број радника за чување и одржавање изворишта и примарних водова, као и хлорисање.

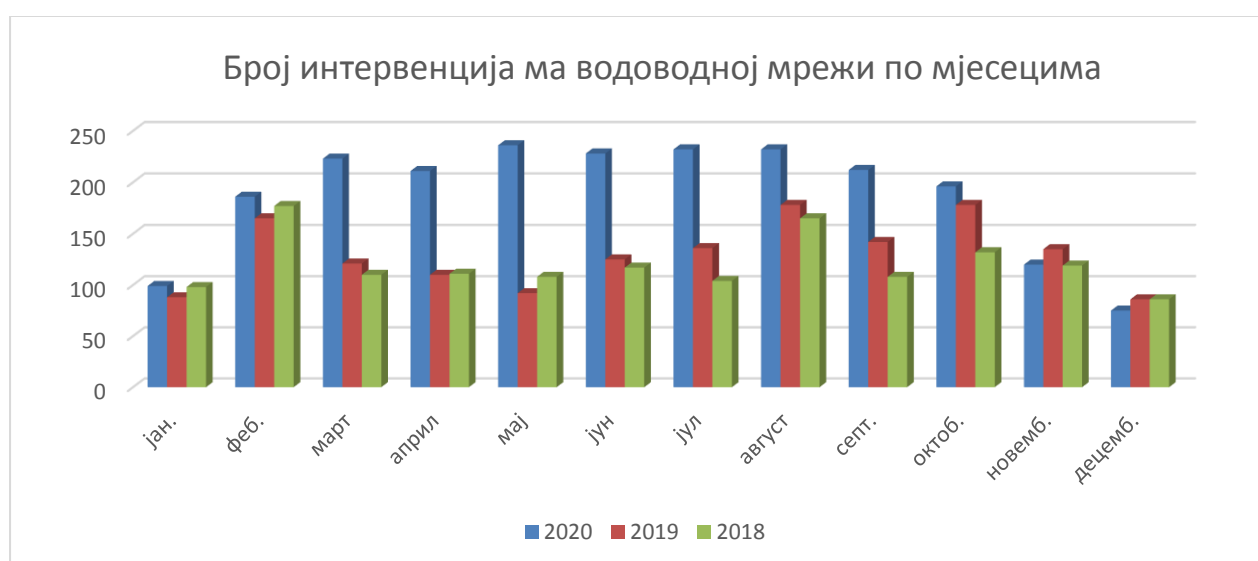
Са изворишта "Лучка Врела" снабдијева се око 80% становништва општине. У 2016. години је изграђен нови транспортни ПЕХД цјевовод Ф 400мм, чиме су избачени из употребе два азбестно-цементна цјевовода Ø 200 (изграђен 1958. године) и Ø 350 (изграђен 1979. године).

У протеклој години сви правни субјекти и грађани који су поднијели захтјев за прикључак, а да су за то постојале техничке могућности, уредно су спојени на водоводну мрежу.

У протеклој години вршена су стандардна испитивања мреже ради откривања и санирања кварова у циљу смањења губитака и бољег водоснабјевања. У том циљу на одабраним локацијама су постављени секторски затварачи и водомјери. Наставак ових активности је планиран кроз другу фазу пројекта водоснабјевања.

Број интервенција на водоводној мрежи по мјесецима дат је у следећој табели

	јан.	феб.	март	април	мај	јун	јул	август	септ.	октоб.	новемб.	децемб.
2020	99	186	223	211	236	228	232	232	212	196	120	75
2019	88	165	121	110	92	125	136	178	142	178	135	86
2018	98	177	110	111	108	117	104	165	108	132	119	86

Сва питања везана за одржавање хидрантске мреже и кишне канализације су регулисана **Законом о комуналним дјелатностима и Одлуком о водоводу и канализацији**, у дијелу који се односи на заједничку комуналну потрошњу, гдје је предвиђено да се ови трошкови финансирају из средстава заједничке комуналне потрошње.

У 2020. години је извршена реконструкција дијела секундарне водоводне мреже која је била у лошем стању, углавном дотрајала и често малих пречника. Из овог разлога извршили смо уградњу одређеног броја секторских затварача са циљем ефикаснијег одржавања и отклањања кварова, јер на тај начин приликом локалних интервенција вршимо искључења само мањих дијелова града.

У оквиру овог Пројекта извршена је замјена више од бкм цијеви већег пречника и реконструкција 650 кућних прикључака.

Сагледавајући цјелокупну ситуацију може се закључити да је стање водоводне мреже значајно поправљено, али да би у будућности било могуће одржати постојећи квалитет водоснабдјевања неопходна је реализација треће фазе Пројекта водоснабдјевања општине Фоча. Њеном реализацијом стање водоводне мреже у општини Фоча било би рјешено на задовољство грађана и на дужи временски период.

Становништво Миљевине снабдијева се водом са изворишта "Крупница".

У водоснабдјевању Миљевине издвајају се следећи проблеми:

- недостаје пројекат доводног цјевовода, примарне и секундарне водоводне мреже,
- урађен је и чека на усвајање Елаборат о заштити изворишта Крупница и утврђивању зона и појасева санитарне заштите.
- такође недостаје употребна дозвола, одобрења, водна дозвола ,
- нерјешен проблем захватања воде на изворишту,
- дотрајала водоводна мрежа и велики трошкови одржавања исте,
- велики број нерегистрованих илегалних прикључака,
- нерационална потрошња у љетном периоду што проузрокује проблеме у водоснабдијевању,
- веома низак проценат наплативости, узрокован високом стопом незапослености у овом насењу, као и специфичностима миграције становништва у МЗ Јелеч.

Дотрајала водоводна мрежа, која углавном пролази кроз приватна имања, проузрокује губитке које није могуће у цјелини открити, те нерегистровани прикључци и ненамјенско трошење воде у љетном периоду проузрокују у појединим височијим дијеловима прекиде у снабдијевању

водом, па је неопходно да се планира фазна реконструкција мреже, регулишу сви прикључци, уграде водомјери за све потрошаче, као и да се регулише проток воде према свим већим насељима на подручју МЗ.

Иако је стање водоснабдијевања у МЗ Миљевина значајно поправљено реконструкцијом постојећих изворишта, рјешавање већине проблема се очекује тек након реализације Пројекта реконструкције водоводне мреже и докаптирања изворишта „Крупица 3.“ у овој МЗ.

Знајући за све проблеме што се тиче снабдјевања водом за пиће МЗ Миљевина у сарадњи са Начелником општине и Владом Републике Српске успјели смо излобирати грант средства у вриједности од 280.000,00 ЕУР-а. Предузеће је активно учествовало у изради тендерске документације и расписивању тендера који је у току. По завршетку овог пројекта Миљевина ће имати уредно снабдијевање водом.

Специфични проблеми су били присутни у МЗ Јелеч. Водоводна мреже у овом насељу је изграђена од пластичних цијеви веома лошег квалитета. Приликом изградње и реконструкције објеката често је долазило до оштећења ових цијеви, а с обзиром да је набавка ових цијеви готово немогућа били смо принуђени да оштећене дијелове цјевовода замјенимо ПЕХД цијевима уз уградњу посебних спојница, што је значајно поскупјело одржавање водоводне мреже у овом насељу. У току 2015. године имали смо више интервенција на водоводној мрежи насеља Јелеч. Степен наплате у овом насељу је изузетно мали јер се углавном ради о становништву које овдје борави само повремено у току љета и викендима („викендаши“). Једино трајно рјешење за проблеме водоснабдијевања у овом насељу је потпуна замјена водоводне мреже и мјерење потрошње водомјерима.

Да би се ови проблеми ријешили неопходно је пронаћи квалитетна техничка рјешења и обезбиједити значајна финансијска средства да се ови проблеми ријеше кроз Пројекат изградње и реконструкције водоводног система општине Фоча.

ОДВОД ОТПАДНИХ ВОДА

Предузеће одржава канализациону мрежу која је такође стара и у лошем стању. Канализациона мреже је рађена дијелом неплански а понекад и непрописно, без довољног пада а на појединим трасама и са контрападом, а то опет проузрокује честа зачепљења и потребе за честом интервенцијом. Уграђиване су цијеве од различитих материјала а у појединим дијеловима града још увјек постоје зидани канали. Озбиљна реконструкција канализационе мреже није до сада рађена мада за то постоји изражена потреба.

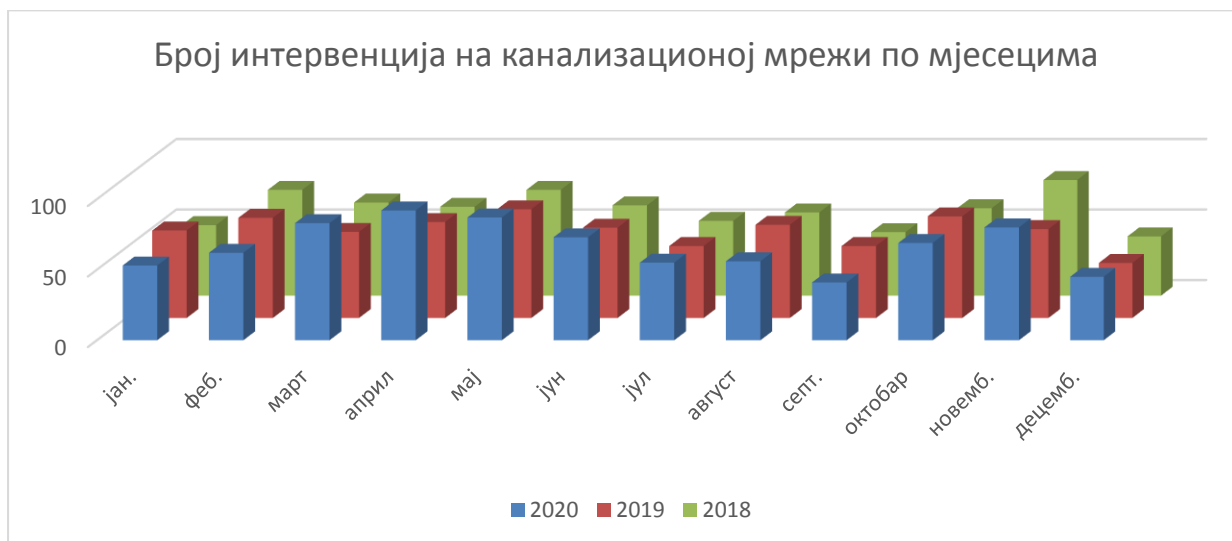
Велики проблем представља спајање оборинских вода у канализациони систем (тзв. мјешовити тип канализације) што за вријеме великих кишних падавина узрокује зачепљења и изливања канализације у подруме зграда и по улицама. Непосредни узрок ових зачепљења су веће количине флуида од оних за које је систем димензионисан. Оборинске воде са собом у канализацију доносе и механичка онечишћења попут камења, грања, лишћа и других врста чврстог отпада који доводе до зачепљења.

У ранијем периоду неки од радова на канализационој мрежи уступани су нестручним извођачима. Неријетко ти радови су рађени неквалитетно и за последицу имају чешће кварове и повећане трошкове одржавања.

Током године вршен је надзор и отклањани кварови на канализационој мрежи и отклањање зачепљења по пријавама корисника. Такође, вршене су и неопходне реконструкције канализационих шахтова и дијелова колектора.

Број интервенција по мјесецима дат је у следећој табели:

	јан.	фев .	мар т	апри л	мај	јун	јул	авгус т	септ .	октоба р	новемб .	децемб .
2020.	53	62	83	92	87	73	55	56	41	69	80	45
2019 .	62	71	61	68	77	64	51	66	51	72	63	39
2018 .	50	75	66	63	75	64	53	59	45	62	82	42

- Пронађен је већи број шахтови који су били затрпани асфалтом чиме је олакшано отклањање кварова и зачепљења.
- Велике проблеме у одржавању канализационе мреже нам стварају честе крађе металних поклопаца шахтова, ради продаје на отпадима и ломови бетонских поклопаца на тротоарима од стране тешких камиона.

Значајно побољшање стања се очекује реализацијом друге фазе Пројекта изградње и реконструкције водоводног и канализационог система општине Фоча.

ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ

Предузеће је учествовало и на неколико тендера за извођење грађевинских и других радова.

Вршено је зимско чишћење и посипање свих градских улица од децембар до марта, посебано смо водили рачуна на стрма приградска насеља (Превраћ, Обилићево...)

Током лjeta извођени су радови на асфалтирању ударних рупа како у ужем градском подручју тако и у приградским мјестима и том приликом уграђено је преко 1500 м² асфалта. У пројекту реконструкције водовода смо такође, припремили и асфалтирали прекопа и ровова више од 2000 м².

На планираној пјешачкој стази од пјешачког моста у Доњем Пољу, испод Студенског дома до КПЗ-а извршено је просијецање трасе, насипање те припрема за завршно извођење радова.

Једно од послова које је Предузеће успјешно извело је у НП „Сутјеска“, гдје су радници Извора у згради Истраживачког центра урадили водоводне и канализацијоне инсталације, затим фину монтажу у поменутом објекту.

Обављено је више различитих послова по уговорима са правним и физичким лицима, који нису у склопу редовних активности одржавања водоводне и канализационе мреже.

У периоду од јуна до септембра радници предузећа Извор вршили су управљање и одржавање машинског постројења на градским базенима.

Одржавана је градска фонтана и јавне чесме.

Број грађевинских и других послова по мјесецима приказан је испод.

	јан.	феб.	март	април	мај	јун	јул	август	септ.	октобар	нов.	дец.
2020.	21	33	75	96	107	134	141	113	96	74	57	65
2019.	10	18	25	29	37	25	24	33	38	28	30	13
2018.	12	26	24	30	42	26	28	41	34	26	30	16

У ранијем периоду због недостатка одговарајуће опреме и средстава за рад предузеће није било у могућности да обавља сложеније послове на реконструкцији водовода и канализације. Набавком и модернизацијом машина и опреме у току 2018.године а и после предузеће је било у могућности да се активније укључи у изградњу пројекта **“Реконструкција изворишта Круница и градске водоводне мреже у Фочи, са изградњом дијела кућних прикључака”**. Ови послови које је Предузеће преузело од извођача Еко Еуро тима је обезбиједило значајну финансијску корист Предузећу.

На извођењу радова везаних за наведени пројекат било је ангажовано двадесетак радника предузећа.

У склопу ових радова урађено је следеће:

- Реконструкција преко 650 кућних прикључака,
- Израда 500 водомјерних шахтова,
- Израда 55 ревизионих окана на чвориштима нове водоводне мреже,
- Санација већег броја кварова насталих као последица радова на реконструкцији мреже, итд.

Поред основне дјелатности, Предузеће је регистровало угоститељско туристички објекат „Фочанска кућа“ у коме су запослена три радника. Стара фочанска кућа је саграђена 1861.године, а од 1981 је у власништву предузећа. Објекат дуги низ година није имао своју намјену. У сарадњи са Центром за културу организована је и изложба слика почетком 2020.године и склопљен уговор са Андрић градом да се мјесечно организује по бар једна изложба слика. Надамо се да ће лоша епидемиолошка ситуација да се промијени како би се наставило са тим активностима.

Један од значајнијих проблема општине су и паркинг простори. Обзиром да је у надлежности општине одржавање јавних површина и регулисање паркинг мјеста Општина Фоча као већински власник и оснивач нашег предузећа (Начелник општине) је предложио предузећу да се региструје за ту врсту дјелатности, и обави све припремне радње како би се кренуло у реализацију оснивања РЈ Паркинг сервиса. Почетком прошле године завршене су све припремне радње које су биле у нашој надлежности и чека се одлука општине како би се пошло у реализацију даљих активности.

Проглашењем пандемије вируса Ковид 19, ПВиК „Извор“ се на захтјев Општинског кризног штаба за ванредне ситуације активно укључило на опремању карантина у Дворани, те дезинфекције, а где су ангажовани радници и опрема предузећа и врло успјешно обављали овај посао.

У нашој хлорној станици смо произвели средство за дезинфекцију (Натриум хипохлорита) и вршили надзор у справљању раствора те спровођењу дезинфекције. У прошлој години смо произвели више од 30 тона раствора. Средство је кориштено за дезинфекцију јавних површина, стамбених и других објеката у нашем граду, док смо грађанима дијелили бесплатно. Преко 500.000 м² јавних површина је Предузеће дезинфиковало у прошлој години што би по економској цијени износило $0.10 \times 500.000 = 50.000$ КМ.

Током протекле године Предузеће је учествовало у разним врстама помоћи посебно здравству, затим спорту, култури, школству и било значајан ослонац локалној заједници.

СТРУКТУРА ЗАПОСЛЕНИХ

На дан 31.12.2020.године у Предузећу је, поред директора Предузеће, било запослено 46 радника на неодређено вријеме, 2 радника на одређено вријеме и 1 приправник. Са општином Фоча је закључен уговор о раду за једног приправника у трајању од 12 мјесеци од 01.11.2020.године до 31.10.2020.године уз обавезу да нето зараду Предузећу рефундира општина док је обавеза Предузећа порези и доприноси. По потреби у току године ангажовали су се и радници по уговору о дјелу.

Квалификациона структура стално запослених радника приказана је у следећој табели:

ВСС.....	9 радника
ССС.....	18 радника
КВ.....	17 радника
ПК.....	3 радника

Просјечно обрачуната нето зарада у периоду јануар-децембар 2020.год. износила је 890,00 КМ по раднику (укључујући и топли оброк и регрес).

У току године за једног радника је у складу са колективним уговором исплаћена јубиларна награда за навршених 20 година стажа, а исплаћене су и помоћи за смртне случајеве за два радника и помоћ за лијечење за два радника.

Топли оброк је редовно исплаћиван за сваки мјесец, а на дан 31.12.2020.год. исплаћен је и за мјесец децембар 2020.год. Накнада за превоз (возне карте) редовно исплаћене за сваки мјесец текуће године укључујући и децембар 2020.године. Такође, исплаћена је зимница у нето износу од 200,00 КМ по запосленом.

Са 31.12.2020.године није био исплаћен НЛД за децембар 2020.године у износу од 36.664,00 КМ, те доприноси и порези за октобар, новембар и децембар у износу од 77.464,00 КМ. До предаје финансијског извјештаја до 28.02.2020. године и ове обавезе предузеће је у цијелости измирило.

ИНФОРМАЦИЈА О ФИНАНСИЈСКОМ ПОСЛОВАЊУ
ПРЕДУЗЕЋА

ЗА ПЕРИОД 01.01.2020-31.12.2020 ГОДИНЕ

ПОСЛОВНА АКТИВА

Пословну активу чине:

- стална имовина
- обртна имовина-текућа имовина
- активна временска разграничења

СТРУКТУРА СТАЛНЕ ИМОВИНЕ

У структури укупне активе на дан 31.12.2020.године стална имовина износи 862.702,00 КМ.

Структуру сталне имовине чине:

	<u>31.12.2019.</u>	<u>31.12.2020.</u>	<u>INDEX</u>
НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА	60.724	60.724	100
ЗЕМЉИШТЕ	308.717	308.717	100
ГРАЂЕВИНСКИ ОБЈЕКТИ	334.757	297.748	89
ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА	222.798	195.513	88
I УКУПНО СТАЛНА ИМОВИНА	926.996	862.702	93

СТРУКТУРА ОБРТНЕ ИМОВИНЕ

	<u>31.12.2019</u>	<u>31.12.2020</u>	<u>INDEX</u>
МАТЕРИЈАЛ	73.651	71.460	97
РОБА	3.665	2.931	80
ДАТИ АВАНСИ	-	85	
ПОТРАЖИВАЊА ОД КУПАЦА	1.229.506	1.283.305	104
СУМЊИВА И СПОРНА ПОТРАЖ.	188.623	184.298	98
ДРУГА ПОТРАЖИВАЊА	22.845	31.169	136
ГОТОВИНА	231.989	226.662	98
II УКУПНО ОБРТНА ИМОВИНА	1.750.279	1.799.910	103
ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРИЈЕДНОСТ	1.416	165	12
УКУПНА ПОСЛОВНА АКТИВА (I+II+III)	2.678.691	2.662.777	99

Код ставке грађевински објекти постројења и опрема у односу на прошлу годину имамо мали пад, због обрачуна амортизације за 2020.годину.

Код обртне имовине у овој години имамо смањење залиха материјала у магацину а и смањење залиха робе пића по попису, док су потраживања од купаца имала благи раст у односу на прошлу годину.

Потраживања од купаца правних лица за испоручену воду износе 615.302,00 КМ, док потраживања од физичких лица за испоручену воду

износе 596.685,00 КМ. Што се тиче потраживања за друге услуге (радове), Предузеће потражује од физичких и правних лица износ од 71.318,00 КМ.

У 2020.години за испоруку воде правним лицима фактурисано је 509.086,00 КМ, а физичким лицима 549.622,00 КМ. За остале услуге (радове) укупно је фактурисано 450.972 КМ.

Укупна наплативост потраживања у 2020.години је износила 85% и веома је добра ако се узме у обзир лоша економска и свака друга ситуација у којој се цјелокупно друштво налази,а све додатно отежано и појавом вируса КОВИД-19. Морамо нагласити да Предузеће осим главне дјелатности испорука и снабдијевање водом обавља и изводи и друге грађевинске и сличне радове.

Код ставке сумњива и спорна потраживања имамо смањење из разлога што је један дио ових ових потраживања отписан и пребачен на трошкове.

Код ставке друга потраживања имамо знатно повећање у односу на претходну годину, а највећим дијелом се односе на потраживања од запослених и за рефундацију боловања преко 30 дана.

Укупна пословна актива је на крају 2020.године била нешто мања него у 2019.години.

ПОСЛОВНА ПАСИВА

Пословну пасиву чине:

- капитал
- обавезе

СТРУКТУРА КАПИТАЛА

	<u>31.12.2019.</u>	<u>31.12.2020.</u>	<u>INDEX</u>
ОСНОВНИ КАПИТАЛ	1.887.297	1.887.297	100
ЗАКОНСКЕ РЕЗЕРВЕ	9.914	9.914	100
НЕРАСПОРЕЂЕНИ ДОБИТАК			
РАНИЈИХ ГОДИНА	120.679	129.327	107
<u>ДОБИТАК ТЕКУЋЕ ГОДИНЕ</u>	<u>8.648</u>	<u>15.157</u>	<u>175</u>
<u>УКУПНО КАПИТАЛ</u>	<u>2.026.538</u>	<u>2.041.695</u>	<u>101</u>

У структури капитала дошло је до раста капитала, што је последица пословања са добитком .

У 2020.години Предузеће је пословало са добитком од 20.501,00 КМ прије опорезивања добити, односно са нето добитком од 15.157,00 КМ, послије опорезивања.

На крају је и укупни капитал Предузећа имао раст у односу на прошлу годину.

СТРУКТУРА ОБАВЕЗА

	<u>31.12.2019.</u>	<u>31.12.2020.</u>	<u>INDEX</u>
ДОБАВЉАЧИ	60.250	54.834	91
КРАТКОРОЧНИ КРЕДИТИ	45.000	45.000	100
ДУГОРОЧНИ КРЕДИТИ	326.250	281.250	86
ОБАВЕЗЕ ЗА ЗАРАДЕ И НАКНАДЕ			
ЗАРАДА	83.652	114.128	136
ОБАВЕЗА ЗА ПДВ	10.274	23.306	227
<u>ДРУГЕ ОБАВЕЗЕ</u>	<u>113.252</u>	<u>89.089</u>	<u>79</u>
<u>УКУПНО ОБАВЕЗЕ</u>	<u>638.678</u>	<u>607.607</u>	<u>95</u>
РЕЗЕРВИСАЊА	13.475	13.475	100

У 2020.години је дошло до смањења укупних обавеза у односу на 2019.годину за 5 процената односно у износу од 31.071,00 КМ.

У односу на прошлу годину смањене су обавезе према добављачима.

У извјештајном периоду исплаћене су и све мјесечне рате кредита, које износе 61.483,90 КМ на годишњем нивоу.

Обавезе за зараде и накнаде зарада, у односу на прошлу годину су имале раст а то је због неизмирених доприноса за мјесеце октобар, новембар и децембар који су до предаје завршног рачуна односно до 28.02.2021.године измирене у цијелости.

Исплаћене су и све накнаде за Надзорни одбор за 2020.годину.

Ставка обавеза за ПДВ је већа у односу на прошлу годину али не због већег броја неизмирених мјесеци, већ је то обавеза за мјесец децембар 2020.године која се по закону измирује тек у јануару 2021.године.

Укупне обавезе предузећа на крају године су мање него у претходној години за 31.071,00 КМ, што је врло позитивно за даље пословање предузећа.

БИЛАНС УСПЈЕХА

Укупан приход за период јануар-децембар 2020.године је износио 1.385.228.00 КМ и састоји се од следећих ставки:

	<u>2019.год.</u>	<u>2020.год.</u>	<u>INDEX</u>
<u>I ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ</u>	<u>1.227.695</u>	<u>1.357.261</u>	<u>110</u>
1.Приходи од продаје робе	30.702	41.630	135
2.Приходи од извш.услуга	1.146.879	1.239.563	108
3.Приходи по основу закуп.	6.970	9.891	142
4.Приходи из фондова-Ковид-19	-	3.526	
5.Приходи по основу водне накн.	40.467	37.878	93
<u>6.Остали посл.приходи</u>	<u>2.677</u>	<u>24.773</u>	
<u>II ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ</u>	<u>39.714</u>	<u>27.967</u>	<u>70</u>
<u>УКУПАН ПРИХОД</u>			
(I+II)	1.267.409	1.385.228	109

И поред тешке пословне ситуације у којој се комплетна заједница наша укупан приход у 2020.години је био значајно већи у односу на 2019.годину.

Приходи од продаје робе су нови приходи, који су почели да се стварају тек прошле године, отварањем Кафе клуба, што је била новорегистрована дјелатност предузећа. Кафе клуб је почео са радом средином 2019.године и налази се у склопу објекта Фочанске куће. Ситуација изазвана пандемијом Корона вируса је доста отежала рад поменутог објекта који више мјесеци у току године није радио, али и без обзира на то имамо повећање прихода у односу на 2019.годину.

Уговорени радови, услуге, тендери и сл. су имали значајан удио у стварању прихода а највећим дијелом су реализовани у оквиру пројекта “Реконструкција изворишта Крупица и градске водоводне мреже у Фочи, са изградњом дијела кућних прикључака”.

Појавом Корона вируса дошло је до проблема у пословању Предузећа и због чињенице да су многи привредни субјекти а корисници наших услуга престали да раде (забрањен им је рад), тако да им наше Предузеће није могло ни фактурисати ту врсту услуге. Из тог разлога имамо и мањи приход од водне накнаде која се обрачунава на основу Закона о водама а односи се на захватање површинских и подземних вода.

Укупан раст прихода у 2020.години у односу на претходну годину је био 117.819,00 КМ.

РАСХОДИ

У периоду јануар-децембар 2020. године укупни расходи су износили 1.364.727,00 КМ а по позицијама су изгледали овако:

	<u>2019.год.</u>	<u>2020.год.</u>	<u>INDEX</u>
<u>I ПОСЛОВНИ РАСХОДИ</u>	<u>1.220.121</u>	<u>1.309.614</u>	<u>107</u>
-Набавна вриј.продате робе	13.415	18.126	135
-Трошкови материјала	96.837	119.656	123
-Трошкови гор.и енер.	38.312	36.522	95
-Трошкови зарада и накн.	832.782	868.218	104
-Трошк.осталих бруто лич.			
Расхода	25.014	37.134	148
-Трошкови произв.услуга	56.706	66.054	116
-Трошкови амортизације	81.854	85.436	104
-Трошкови пореза	35.828	38.442	107
-Трошкови доприноса	1.661	1.749	105
-Нематеријални трошкови	37.712	38.277	101
<u>II ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ</u>	<u>18.657</u>	<u>16.514</u>	<u>88</u>
<u>III ОСТАЛИ РАСХОДИ</u>	<u>18.332</u>	<u>38.599</u>	<u>210</u>
<u>УКУПНИ РАСХОДИ</u>			
(I+II+III)	1.257.110	1.364.727	108

Укупни расходи, као и укупни приходи, у овој години су већи него у претходној години и на неким ставкама су имали раст, а на неким пад.

Набавна вриједност продате робе је имала раст, јер је и приход од продаје робе такође имао раст.

Трошкови материјала су имали раст, јер је и приход од услуга имао раст.

Трошкови зарада и накнада зарада су имали такође раст, а највећи разлог је повећање минималне цијене рада и корекције плате у току ове године, као и ангажовањем додатних радника на одређено вријеме потребних у току реализације реконструкције водоводне мреже. У периоду највеће грађевинске сезоне 10 радника, који су радили на важним пословима у РЈ Одржавање било је инфицирано вирусом Ковид-19, те још 6 контактних случајева, који су били изоловани, што је проузроковало смањену радну активност те отежало рад Предузећа.

Трошкови амортизације су имали раст јер је дошло до повећања опреме набављене крајем 2019.године која се одразила у току 2020.године

као и због повећања опреме набављене у току 2020.године а за потребе зимског одржавања. Набављено је теренско возило и посипач соли. Финансијски расходи су имали пад, а односе се на смањење каматне стопе на дугорочни кредит.

Остали расходи су знатно већи у односу на прошлу годину, а највећим дијелом их чини отпис застарјелих потраживања у 2020.години, који је износио 36.855,00 КМ. Отпис потраживања у 2019.години је износио 15.757,00 КМ. Предузеће је вршило отпис потраживања оних грађана, који измиривањем дуговања за задњу годину стичу законску могућност да им се остатак дуга мора отписати, јер је застара ових потраживања за домаћинства годину дана.

РЕЗУЛТАТ ПОСЛОВАЊА

У периоду јануар-децембар 2020.године ПВиК“ИЗВОР“ а.д. Фоча остварило је добитак прије опорезивања у износу од 20.501,00 КМ, односно нето добитак од 15.157,00 КМ.

Резултат пословања Предузећа је разлика прихода и расхода у оквиру посебних подбиланса прихода и расхода.

БРУТО РЕЗУЛТАТ ПОСЛОВАЊА

	<u>ДОБИТАК</u>	<u>ГУБИТАК</u>
-Пословни приходи и расходи	47.647	-
-Финансијски приходи и расходи	11.453	-
-Остали приходи и расходи	-	38.599
УКУПНО	59.100	38.599

-Укупни бруто добитак.....59.100

-Укупни бруто губитак.....38.599

ДОБИТАК: 20.501

Порез на добит.....5.344

НЕТО ДОБИТАК.....15.157

	<u>2019.ГОД.</u>	<u>2020.ГОД.</u>
-Губитак	-	-
-Добитак	8.648	15.157

Дакле, у периоду јануар-децембар 2020.године остварен је нето добитак у пословању у износу од 15.157,00 КМ.

Видљиво је да су приходи били значајно већи него у претходној години, али су и расходи имали сличан раст. Однос пословних прихода и расхода је био позитиван, па је Предузеће пословало са пословним добитком од 47.647,00 КМ.

Међутим, на укупно пословање велики утицај је имао отпис застарјелих и ненаплативих потраживања од становништва. Треба нагласити да Предузеће егзистира у врло тешком привредном амбијенту у којем се налази привреда а и становништво. Стално се смањује број привредних субјеката за које вршимо услуге, велики број истих се често пререгиструје а оставља неплаћене обавезе, чак има и оних који раде а нису никако регистровани.

Платежна моћ становништва је све слабија те је из године у годину све теже пословати. Нопхподно би било да Општина изнађе могућност субвенционисања домаћинстава која се налазе у таквом социјалном и материјалном статусу да не могу да измирују своје обавезе за испоруку воде. У овој категорији се налази око 600 домаћинстава, што на годишњем нивоу захтијева субвенцију од сс-а 74.900,00 КМ.

Цијена воде за физичка лица у нашој општини износи 0,60 КМ/м³, цијена воде за правна лица износи 1,60 КМ/м³. Цијене су формиране 01.06.2013.године и до данас се нису мијењале. Морамо напоменути да су то и најниже цијене у окружењу и да се у другим општинама крећу од 0,72 КМ/м³ за физичка лица до 3,50 КМ/м³ за правна лица. Такође смо једина општина у окружењу која не обрачунава одржавање водомјера-паушал, који износи од 1,50 КМ за физичка лица до 77,00 КМ за правна лица на мјесечном нивоу а у зависности од профила водомјера. Напомињемо да су сва водоводна Предузећа из нашег окружења и поред тога што имају знатно већу цијену воде од наше затражили повећање цијене а неки су већ и повећали. Предузеће и уз 100 % наплату од испоручене воде није у могућности да обезбиједи уредно и квалитетно одржавање водоводног и канализационог система као и све друге законске обавезе Предузећа без додатних прихода од других дјелатности.

До сада није завршен процес ревизије финансијског извјештаја за 2020.годину тако да сада немамо извјештај независног ревизора, док је за 2019.годину мишљење ревизора било да приложени финансијски извјештаји приказују истинито и објективно, по свим материјално значајним питањима, финансијску позицију Друштва, као и резултате

његовог пословања и токове готовине у складу са рачуноводственим прописима Републике Српске.

У извјештајном периоду (01.01.2020-31.12.2020) који су карактерисали бројни проблеми изазвани пандемијом вируса Корона, а који су условили смањење привредних активности, обуставу рада бројних субјеката и пад финансијских прихода на свим нивоима, Предузеће „Извор“ је успјешно завршило пословну годину и успјешно одговорило својим обавезама. Грађани и сви привредни субјекти су уредно снабдијевани водом за пиће, систем водовода се уредно одржава, додатно модернизује и проширује.

Предузеће је обим своје дјелатности проширило на додатне дјелатности како би упустило раднике и повећало властите приходе.

Наш циљ је да уз уредно снабдијевање здравом, питком водом, прерастемо у Предузеће које ће бити сервис нашој локалној заједници за све послове од интереса за наше грађане. У томе очекујемо подршку, како извршне власти, тако и Скупштине општине Фоча.

**Директор
Миомир Бојат**